

BEZPIECZEŃSTWO W AFGANISTANIE

Marek PYTEL*, **Bożena PYTEL****

* Wydział Zarządzania, Wyższa Szkoła Oficerska Wojsk Lądowych
e-mail: m.pytel@wso.wroc.pl

* Ministerstwo Obrony Narodowej
e-mail: dorotaanna.73@o2.pl

Artykuł wpłynął do redakcji 18.02.2013 r., Zweryfikowaną i poprawioną wersję po recenzjach i korekcie otrzymano w kwietniu 2013 r.

Autorzy w artykule przedstawiają wyniki swoich dociekań naukowych płynących z obserwacji funkcjonowania Polskiego Kontyngentu Wojskowego w prowincji Ghazni. Starają się dokonać podsumowania działań PKW w strefie odpowiedzialności, a także wskazują na potencjalne rozwiązania jakimi można by się posłużyć w przyszłości, podczas przygotowania PKW i SZ RP w innych misjach pokojowych.

Słowa kluczowe: ISAF (misja pokojowa), Polski Kontyngent Wojskowy w Afganistanie, Afganistan

WSTĘP

Okres „zimnej wojny” charakteryzował się wysokim poziomem zagrożenia militarnego. Tymczasem świat na początku XXI wieku cechuje niski poziom stabilności. Koniec dwubiegunowości uruchomił globalną zmianę strukturalną oraz nadał wielostronny charakter stosunkom w sferze bezpieczeństwa.

Obecny system międzynarodowy, oparty na relacjach pomiędzy suwerennymi państwami, ulega zmianie. Nie ma wątpliwości, że dziś najbardziej prawdopodobne zagrożenie stanowią wojny domowe i regionalne. Inne poważne zagrożenia to utrata kontroli nad rozwojem wypadków przez większe mocarstwa, wielostronne organizacje bezpieczeństwa i rządy państw, na których terytoriach wybuchły konflikty. Tezę taką podaje m.in. R.D. Kaplan, twierdząc, że „w miarę, jak rządy centralne w niektórych wielonarodowych państwach tracą kontrolę nad rozwojem wypadków, państwa te pograżają się w anarchii i zarządzanie nimi staje się bardzo trudne”¹.

Pojęcie zagrożeń bezpieczeństwa było dawniej definiowane głównie w militarnym wymiarze. Uwzględniając współczesne rozumienie bezpieczeństwa narodowego (państwa), przyjmuje się, że „zagrożeniem bezpieczeństwa państwa jest taki splot zdarzeń wewnętrznych lub w stosunkach międzynarodowych, w którym z dużym prawdo-

---

¹ R.D. Kaplan, *The Coming Anarchy*, [in:] „Atlantic Monthly” no 2/1994, p. 54.

podobieństwem może nastąpić ograniczenie lub utrata warunków do niezakłóconego bytu i rozwoju wewnętrznego lub naruszenie lub utrata suwerenności państwa oraz jego partnerskiego traktowania w stosunkach międzynarodowych – w wyniku zastosowania przemocy politycznej, psychologicznej, ekonomicznej, militarnej itp².

Ogół wydarzeń zagrażających bezpieczeństwu narodowemu i międzynarodowemu jest bardzo obszerny. Do najlepiej znanych, a zarazem najpoważniejszych, należą bez wątpienia zagrożenia o charakterze politycznym. Mogą one powstać w wyniku planowych i zorganizowanych manipulacji lub opóźnionych i zaniechanych działań, które prowadzą do obalenia lub osłabienia legalnie wybranych władz, do naruszenia racji stanu, interesów narodowych, czy podważenia pozycji międzynarodowej państwa. Przykładem takich działań mogą być: rozwój agresywnych ideologii czy religii, korupcja i przenikanie struktur przestępczych do władz, biurokracja, masowe migracje, czystki etniczne, a nawet spadek nakładów na bezpieczeństwo³.

Niewątpliwie najbardziej powszechnym i aktualnym zagrożeniem bezpieczeństwa stał się terroryzm. Znaczenie terroryzmu we współczesnym świecie zmieniło się jednak o tyle, że obecnie poprzez nieskrępowany dostęp do obiektów i najważniejszych urzędów w państwie, a także wobec niebezpieczeństwa zastosowania broni masowego rażenia, może on przybrać formę megaterroryzmu lub terroryzmu państwowego.

Przełom XX i XXI wieku to okres zaangażowania sił międzynarodowych (pod dowództwem NATO i pod egidą ONZ) w przerywanie konfliktów regionalnych i stabilizowanie sytuacji w zapalnych regionach na świecie. W świetle zmian w sytuacji międzynarodowej, implikującej konflikty regionalne i związane z nimi działania bojowe, pokojowe i stabilizacyjne, należy podkreślić rosnącą rolę SZ RP w działaniach poza granicami kraju⁴.

Polski Kontyngent Wojskowy jest zaangażowany w proces stabilizacyjny w Afganistanie od samego początku międzynarodowych operacji pokojowych prowadzonych na tym terytorium. Problem dotychczasowego przebiegu konfliktu w Afganistanie i jego dalszego rozwoju stanowi znaczące zagrożenie dla bezpieczeństwa międzynarodowego⁵.

Dla przypomnienia „działania (operacje) stabilizacyjne” można rozumieć jako działania komponentów wojskowo-cywilnych, podejmowane przez państwo lub koalicje państw (nie zawsze z poparciem społeczności międzynarodowej) w celu utrzymania lub przywrócenia pokoju oraz obalenia władz nierespektujących praw człowieka w rejonie operacji (konfliktu)⁶.

Kwestia udziału SZ RP w misjach poza granicami kraju regulowana jest w Polsce w następujących dokumentach i aktach prawnych:

² S. Dworecki, *Zagrożenia bezpieczeństwa państwa*, Warszawa 1994, s. 61.

³ J. Czaputowicz, *System czy nieład? Bezpieczeństwo europejskie u progu XXI wieku*, Warszawa 1998, s. 23.

⁴ D. Kozerański, *Działania stabilizacyjne – aspekty strategiczne. Konflikty-Interwencje-Bezpieczeństwo*, AON, Warszawa 2011, s. 15.

⁵ A. Jonas, *Afganistan – zagrożenie dla międzynarodowego bezpieczeństwa*, Afganistan – militarny i pozamilitarny wymiar stabilizacji, materiały z konferencji, Warszawa 2007, s. 9.

⁶ D. Kozerański, *Działania wojenne, pokojowe i stabilizacyjne prowadzone w warunkach szczególnych w XX i XXI wieku. Konflikty-doświadczenia-bezpieczeństwo*, Toruń 2007, s. 12-13.

- Konstytucja RP;
- Traktat Waszyngtoński;
- Strategia Bezpieczeństwa Narodowego;
- Ustawa o zasadach użycia lub pobytu SZ RP poza granicami kraju;
- Strategia udziału SZ RP w operacjach międzynarodowych⁷.

1. CELE OPERACJI ISAF W AFGANISTANIE

Rozpoczęcie działań wojskowych w Afganistanie było związane z tragicznymi wydarzeniami z 11 września 2001 r. Operacja stabilizacyjna w Afganistanie stanowi dla Sił Zbrojnych RP jedno z największych wyzwań wojskowych ostatnich lat. Misja realizowana jest w warunkach, które pod względem kulturowym, cywilizacyjnym i klimatycznym całkowicie odbiegają od realiów europejskich.

Sytuacja wewnętrzna w Afganistanie jest wciąż niestabilna. Mimo znaczących postępów w dziedzinie politycznej, poziom bezpieczeństwa prowincji afgańskich ciągle jest niezadowolający. W ciągu ostatniego roku nastąpiło wznowienie militarnej działalności talibów na południu i wschodzie Afganistanu oraz odzyskiwanie przez nich wpływów politycznych wśród ludności tych terenów. Coraz bardziej umacnia się władza lokalnych przywódców klanowych, często powiązanych z narkobiznesem. Głównymi czynnikami generującymi zagrożenia zbrojne w Afganistanie pozostają działania terrorystyczne talibów, organizacje przestępcze oraz mafie narkotykowe. Można podkreślić, że organizacje terrorystyczne są przygotowane do wykonywania ataków na terytorium całego państwa. Działalność poszczególnych ugrupowań zbrojnych w Afganistanie koncentruje się wzdłuż linii komunikacyjnych oraz kluczowych pozycji sił koalicyjnych i Afgańskich Sił Bezpieczeństwa⁸.

Rozbicie talibów umożliwiłoby społeczności międzynarodowej rozpoczęcie działań na rzecz rekonstrukcji Afganistanu. Społeczność międzynarodowa realizuje te zadania w ramach operacji International Security Assistance Forces⁹ (ISAF Międzynarodowe Siły Wspierania Bezpieczeństwa). W ramach tej operacji są prowadzone przede wszystkim działania stabilizacyjne, ukierunkowane na udzielanie wsparcia władzom Afganistanu (m.in. odbudowa instytucji rządowych, wojska, policji).

Cel końcowy (ang. End State) działań sił wielonarodowych ISAF określony przez Radę Północnoatlantycką jest stały i stanowi, że „siły ISAF mają za zadanie wspierać rząd Afganistanu w sprawowaniu i rozszerzeniu władzy w kraju oraz stworzeniu warunków do odbudowy i rozwoju”. W związku z tym, celem działania sił ISAF nie jest „wygrana” lub „zwycięstwo” sił koalicji, lecz niesienie pomocy ludności afgańskiej w dążeniu do demokracji.

---

⁷ D. Kozerański, *Działania stabilizacyjne op. cit...*, AON, Warszawa 2011, s.11.

⁸ [online]. [dostęp: 10.11.2012]. Dostępny w Internecie: <http://www.isaf.wp.mil.pl/pl/15.html/listopad> 2012.

⁹ Operacja ISAF jest prowadzona zgodnie z rezolucjami Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 1386 (2001) z 20 grudnia 2001 r., nr 1510 (2003) z 13 października 2003 r., nr 1563 (2004) z 17 września 2004 r., nr 1623 (2005) z 13 września 2005 r. oraz nr 1707 (2006) z 12 września 2006 r., a także porozumieniem o odbudowie stałych instytucji rządowych w Afganistanie (tzw. porozumienie z Bonn) z 5 grudnia 2001 r.

Rys. 1. Patrol ISAF w pobliżu miejscowości Garmsir

*Źródło: [online]. [dostęp: 02.11.2012]. Dostępny w Internecie:
<http://AFP PHOTO/ Manpreet ROMAN/Listopad 2012>*

Można wskazać poszczególne cele operacji prowadzonej w Afganistanie w jej kolejnych fazach:

- faza inwazji – lub opanowania obszaru odpowiedzialności w operacji w której celem jest pokonanie sił przeciwnych procesowi pokojowemu i zapewnienie sobie swobody manewru w obszarze operacji (lata 2001-2003);
- faza stabilizacji – której celem jest działanie sił wsparcia pokoju we współdziałaniu z komponentem cywilnym ustabilizowanie sytuacji w rejonie odpowiedzialności (2003-2014);
- faza normalizacji – której celem jest działanie szeroko rozumianego komponentu cywilnego we współdziałaniu z siłami wsparcia pokoju stworzenie warunków do przekazania wszelkiej odpowiedzialności władzy centralnej i lokalnej (2014 - ?)¹⁰.

Dynamika wydarzeń w Afganistanie powoduje, że w całym państwie, jak również w prowincji Ghazni, utrzymuje się wysoki poziom zagrożeń ze strony rebeliantów, którzy posiadają potencjał do zakłócający realizację zadań Polskiego Kontyngentu Wojskowego (PKW). Niekorzystne trendy i zjawiska będą się najprawdopodobniej nasilały i umacniały. Obejmą one nie tylko procesy zachodzące w sferze bezpieczeństwa, ale również w obszarze społecznym, politycznym, kulturowym, etnicznym, a także w wymiarze regionalnym i sojuszniczym (NATO). Złożoność konfliktu powoduje, że konieczne jest rozpatrywanie natury zachodzących procesów kształtujących bezpieczeństwo w Afganistanie w różnych kategoriach. Obejmują one:

- uwarunkowania natury społeczno-politycznej;

---

¹⁰ Na podstawie materiałów z konferencji w AON w Zakładzie Operacji Pokojowych i Reagowania Kryzysowego w 2010 r.

- warunki międzynarodowe (otoczenie międzynarodowe Afganistanu);
- zagrożenia dla PKW (Polskiego Kontyngentu Wojskowego) ze strony ugrupowań rebeliantów;
- zagrożenia emanujące ze struktur afgańskich sił bezpieczeństwa (współpraca z talibami).

Rys. 2. Zniszczony pojazd opancerzony, który wjechał na improwizowaną minę

*Źródło: [online]. [dostęp: 02.11.2012]. Dostępny w Internecie:
http://Photo_by_John_Moore/Getty_Images/Listopad_2012*

Problemem przyczyniającym się do wzrostu wrogości społeczności afgańskiej wobec ISAF i popychającym je do współpracy z talibami jest duży dystans cywilizacyjny między ludnością miejscową a żołnierzami koalicji. Wywołuje on wśród miejscowych poczucie braku szacunku ze strony Zachodu dla honoru Afgańczyków, najcenniejszego dobra według kodeksu *Paszunwali*. Działania ze strony społeczności międzynarodowej (np. projekty rozwojowe), które nie traktują jako kluczowego udziału i wkładu Afgańczyków, uważane są przez nich za obrazę i ostatecznie przynoszą często odwrotny do zamierzonego efekt. Natomiast dla wielu Afgańczyków, zwłaszcza młodych lub pochodzących z nizin plemiennych, udział w rebelii oznacza szansę uzyskania prestiżu i pozycji społecznej, których nigdy nie byłoby w inny sposób.

2. BEZPIECZEŃSTWO W AFGANISTANIE

Afganistan stanowi jeden z kluczowych kierunków polityki zagranicznej Islamabadu. Wynika to z faktu, że doktryna militarna Pakistanu ukierunkowana jest na ochronę integralności państwa w przypadku konfliktu z Indiami. Aby wschodnie obszary Afganistanu mogły posłużyć jako „głębka strategiczna”, Pakistan musi utrzymać swoje wpływy na jego terytorium. Jedną z metod temu służących jest stworzona w Islamabadzie koncepcja kategoryzacji ekstremistów na:

- talibów walczących z rządem w Kabulu;
- talibów sprzymierzonych z Al Kaidą i uderzających w cele na terytorium Pakistanu.

Rys. 3. Górski punkt kontrolny organizowany przez pododdział PKW

Źródło: [online]. [dostęp: 12.11.2012]. Dostępny w Internecie:
[http://www.isaf.wp.mil.pl/Listopad 2012](http://www.isaf.wp.mil.pl/Listopad%202012)

Analiza wysiłków i długoterminowych celów talibów nie ujawnia procesów, które wskazywałyby na spadkowe tendencje oraz zmniejszenie zaangażowania talibów w walkę przeciwko Polskiemu Kontyngentowi Wojskowemu (PKW) i Afghan National Security Forces (ANSF). Zagrożenia związane m.in. z atakami IED oraz zamachowcami-samobójcami są coraz bardziej złożone i trudno przewidywalne. Charakter działań rebeliantów najprawdopodobniej nie ulegnie zasadniczym zmianom. Do Afganistanu oraz do prowincji Ghazni docierają grupy talibów, które okresy „względego” spokoju spędzają częściowo na doskonaleniu swoich umiejętności w Iranie i w Pakistanie. Przywódcy tych grup rebeliantów najprawdopodobniej przygotowują operacje przeciwko PKW, a ważnym czynnikiem ich motywacji będzie rywalizacja o uzyskanie wysokich ocen w kierownictwie talibów w prowincji Ghazni. Na dynamikę sytuacji będą miały wpływ czynniki zwiększające i ograniczające aktywność talibów:

a) Czynniki zwiększające aktywność talibów:

- poparcie ludności („bierne i czynne”);
- bierna postawa ANSF (niekiedy współdziałal w atakach na siły ISAF) ;
- dopływ amunicji i innych środków walki;
- rosnące doświadczenie bojowe;
- utrzymanie zewnętrznych i wewnętrznych źródeł finansowania;
- koordynacja działań grup talibów;
- dopływ specjalistów (szczególnie zagranicznych z Pakistanu, Chin i krajów postradzieckich).

b) Czynniki ograniczające aktywność talibów:

- rosnąca niechęć ludności do talibów (dzięki odpowiedniej polityce ISAF);
- zwiększone zaangażowanie ANSF (niestety w większości wypadków „wymuszone”) w operacje ofensywne sił koalicji;

- blokada przerzutu środków bojowych do Afganistanu i prowincji Ghazni (ograniczenie poprzez przeniesienie zwalczania dostaw już np. na obszar krajów sąsiednich – Pakistan, poprzez działania BSR (Bezpilotowe Środki Rozpoznawcze) – Predator¹¹);
- wyczerpywanie lokalnych źródeł finansowania i walka z nimi (głównie chodzi o zwalczanie upraw narkotyków, np. poprzez legalizację ich produkcji);
- ograniczenie swobody wykorzystywania miejscowych „obszarów odtwarzania zdolności bojowych”¹².

Priorytety działań rebeliantów były zmienne i obejmowały m.in.: przenikanie w strukturę afgańskich sił bezpieczeństwa, działania ofensywne wobec afgańskich organizacji humanitarnych i pozarządowych, niszczenie infrastruktury wykorzystywanej przez administrację państwową oraz działania zbrojne o charakterze asymetrycznym.

Zjawiska te będą się nasilać, w szczególności wewnątrz obszarów działalności PKW, które talibowie uznają za ingerencję w ich strefy wpływów i zagrożenie dla swobody działania w prowincji. Zachowane zostanie silne dążenie rebeliantów do odpowiedniego kreowania własnego wizerunku wśród ludności cywilnej z wykorzystaniem uwarunkowań plemiennych oraz religijnych, a tym samym dyskredytowanie legalnych władz państwa.

Strategia ISAF zakładająca istotny i dynamiczny wzrost liczebności afgańskiej policji oraz sił zbrojnych do końca 2012 r., mogła doprowadzić do obniżenia wymogów bezpieczeństwa w procesie weryfikacji kandydatów do służby. Ułatwi to rebeliantom wprowadzanie w szeregi ANSF bojowników, którzy będą realizować swoje zadania dopiero po zdobyciu takiego poziomu zaufania, który umożliwi dotarcie do szczególnie wartościowych celów. Przedstawiciele ANSF wciąż będą obiektem werbunku ze strony ekstremistów, a także celem realizacji zadań bojowych i wywiadowczych wewnątrz obiektów ISAF – strefach niedostępnych dla talibów.

Można liczyć się z intensyfikacją działań talibów zmierzającą do pozyskiwania współpracowników spośród członków Afghan National Army (ANA) i Afghan National Policy (ANP) oraz pomocniczego personelu technicznego wykonującego zadania na rzecz ISAF. Nasilenie ataków na siły międzynarodowe dokonywanych przez afgańskich żołnierzy oraz policjantów wskazuje na systematyczne uzyskiwanie przez ekstremistów możliwości werbowania osób znajdujących się już w służbie lub wprowadzanie w szeregi ANSF swoich współpracowników. Zasadniczy wpływ na niewywiązywanie się przez ANSF z ustawowych zadań ma nieodpowiednia rekrutacja i brak wystarczających zasobów kadrowych. Zintensyfikowany plan rozbudowy sił porządkowych, zakładający m.in. znaczne zwiększenie obsady personalnej ANP, nie zmieni zasadniczo bieżącej sytuacji. Podstawowym problemem będzie nadal brak odpowiednich kandydatów, w kontekście ich wykształcenia, wyszkolenia, stosunku do służby (w tym problem dezercji i nadużyć) i interesów plemiennych.

---

¹¹ PREDATOR – uzbrojone drony – BSR - bezpilotowe środki rozpoznania.

¹² Materiały archiwalne Dowództwa Operacyjnego SZ.

3. SUGESTIE DOTYCZĄCE PRZYGOTOWAŃ PRZYSZŁYCH KONTYNGENTÓW WOJSKOWYCH

Szkolenie przyszłych zmian Polskich Sił Zadaniowych (PSZ) na podstawie dotychczasowych doświadczeń z „działań misyjnych” w znaczący sposób wpłynie na realizację zadań w potencjalnych, przyszłych rejonach odpowiedzialności SZ RP. W realizacji tego procesu powinno zwrócić szczególną uwagę na następujące przedsięwzięcia:

- najistotniejszym zakresem zadań PKW w prowincji Ghazni było „przywrócenie bezpieczeństwa”. Wskazano by w przyszłych działaniach pokojowych skupić się także, przynajmniej pod względem rozpoznawczym, na działaniach ograniczających dopływ broni czy też rebeliantów z otoczenia rejonu odpowiedzialności SZ RP, tak jak w Afganistanie np.: sąsiedniej prowincji Paktika, która była kanałem przerzutowym bojowników i materiałów wojskowych dla rebeliantów w polskiej strefie odpowiedzialności;
- pożądanym działaniem byłoby również „równoległe” wydzielenie przez poszczególne resorty zespołów do realizowanych w Afganistanie programów odbudowy i tworzenia państwa. Zespoły te powinny być wydzielone przez inne ministerstwa – dzięki temu szereg zadań obecnie realizowanych przez komponent wojskowy przejęty byłby przez specjalistów cywilnych, których można będzie przesunąć do realizacji podstawowych zadań przypisanych do komponentu wojskowego – w obszarze bezpieczeństwa;
- potrzebnym jest również rzetelne informowanie polskiego społeczeństwa np. w formie co miesięcznego dodatku do jednego z dzienników (np.: Rzeczpospolita, Gazeta Wyborcza). Może to być felieton lub artykuł, który opisywałby sens misji, cel działania naszych wojsk, a także pokazywałby codzienne życie na misji. Celem takiej komunikacji społecznej byłoby kształtowanie i utrzymanie poparcia dla naszego wysiłku w operacjach poza granicami kraju.

Wnioski, jakie zostaną wyciągnięte z użycia PSZ w Afganistanie zostaną zapewne wykorzystane przy opracowywaniu programów szkolenia pododdziałów SZ RP, lecz również powinny posłużyć do przygotowania elementów rodzimej administracji cywilnej (państwowej i samorządowej) do przeciwdziałania i zwalczania skutków ewentualnych ataków terrorystycznych.

Realizacja misji poza granicami kraju wymaga pewnych zdolności, które powinny być uwzględnione już na etapie przygotowań państwa do możliwego udziału w misjach międzynarodowych. Wyrazem osiągnięcia tych zdolności powinna być realizacja zobowiązań wobec Sojuszu. Wyraża się ona w osiągnięciu interoperacyjności, łączoności planowania i prowadzenia działań oraz dyspozycyjności posiadanych sił. Istotnym problemem z grupy wymienionych zobowiązań jest wprowadzenie w SZ RP tzw. „celu Robertsona”, który przewiduje, że w państwach NATO wskaźnik dostępności sił lądowych powinien wynosić 40% i 8%. Oznacza to, że państwa te powinny posiadać 40% swoich sił zdolnych do przerzutu (ekspedycyjnych) w rejon ewentualnej operacji sojuszniczej oraz 8% gotowych do natychmiastowego użycia lub zaangażowanych już w operacje poza granicami kraju. Jest to wyzwanie, któremu SZ RP winny sprostać poprzez dostosowanie organizacyjne i techniczne.

Można zakładać, że przyszłe misje pokojowe mogą posiadać w znacznym stopniu charakter misji stabilizacyjnych i rekonstrukcyjnych. Wynikać to może z kilku względów. Działania na rzecz rekonstrukcji kraju mogą mieć istotne znaczenie stabilizacyjne, szczególnie przeprowadzone w kraju biednym i będącym w „stanie zapaści”. Z drugiej strony, działania stabilizacyjno-rekonstrukcyjne mogą być ważnym elementem działań „transformacyjnych”, szczególnie wówczas, kiedy następuje usunięcie lub rozwiązanie dotychczasowych struktur administracyjnych oraz struktur bezpieczeństwa¹³.

PODSUMOWANIE

W kwietniu 2012 prezydent Hamid Karzaj ogłosił możliwość przeprowadzenia wyborów prezydenckich w 2013, a nie w 2014 jak zaplanowano. Miało zapewnić to bezpieczne przekazanie władzy przed wycofaniem się wojsk międzynarodowych¹⁴. 2 maja 2012 w pierwszą rocznicę śmierci ibn Ladina, w Kabulu Hamid Karzaj i Barack Obama podpisali porozumienie o strategicznym partnerstwie między oboma krajami. Umowa, która weszła w życie 4 lipca 2012 zapewniała długoterminową współpracę i pomoc dla Afganistanu¹⁵.

Podczas szczytu NATO w Chicago w dniach 20-21 maja 2012 zapadły kluczowe decyzje dotyczące przyszłego zaangażowania NATO w Afganistanie. Mianowicie ISAF w połowie 2013 przekaze dowództwu afgańskiemu odpowiedzialność za wszystkie misje bojowe. Od tego momentu wojska NATO będą pełniły rolę instruktorów, doradcą i wsparcia. 130 tys. zagranicznych żołnierzy ma się wycofać wraz z końcem 2014, po tej dacie będzie prowadzona dalsza misja szkoleniowa, afgańskich sił bezpieczeństwa składających się z 352 000 funkcjonariuszy¹⁶. Spod deklaracji wyłamała się Francja, która ogłosiła wycofanie swojego kontyngentu bojowego do końca 2012 r. Tym samym zrealizowała się obietnica wyborcza tamtejszego prezydenta Francois Hollande'a¹⁷. We wrześniu 2012 Stany Zjednoczone wycofały 33 tys. żołnierzy z Afganistanu¹⁸.

8 lipca 2012 odbyła się konferencja w Tokio poświęcona sprawom Afganistanu. Na konferencji społeczność międzynarodowa zdecydowała się przeznaczyć 16 miliardów dolarów na pomoc dla Afganistanu. Kwota ta miała zostać wypłacona w ciągu czterech lat, jednak postawiono władzom warunek, by cała suma trafiła do Kabulu

---

¹³ Seminarium: „Misje Wojska Polskiego poza granicami kraju – ich znaczenie dla reform w Siłach Zbrojnych RP”.

¹⁴ *Hamid Karzai considering early Afghan presidential elections in 2013*, [online]. [dostęp: 15.04.2012]. Dostępny w Internecie: <http://telegraph.co.uk>.

¹⁵ *Enduring Strategic Partnership Agreement between the Islamic Republic of Afghanistan and the United States of America*, [online]. [dostęp: 02.05.2012]. Dostępny w Internecie: http://telegraph U_S_Department_of_State_2012_05_02.

¹⁶ *Decyzje szczytu NATO w Chicago*, [online]. [dostęp: 25.05.2012]. Dostępny w Internecie: <http://ht.stosunkimiedzynarodowe.info>.

¹⁷ *Francja przekazała Afgańczykom jedną z baz wojskowych*, [online]. [dostęp: 25.07.2012]. Dostępny w Internecie: <http://wp.pl>.

¹⁸ *Ataki „green-on-blue” - dlaczego afgańscy żołnierze zabijają kolegów z NATO?*, [online]. [dostęp: 05.10.2012]. Dostępny w Internecie: <http://wp.pl>.

afgańskie władze muszą przeprowadzić reformy, które przyczynią się do zwalczania korupcji¹⁹.

LITERATURA

1. Balcerowicz B., *Obronność państwa średniego*, Warszawa 1997.
2. Carew T., *Dżihad! Tajna wojna w Afganistanie*, wyd. Zysk i S-ka, Poznań 2003.
3. Dworecki S., *Zagrożenia bezpieczeństwa państwa*, Warszawa 1994.
4. Gałgor F., K. Paszkowski, *Międzynarodowe operacje pokojowe w doktrynie RP*, Toruń 1999.
5. Górka-Winter B., *NATO w koalicji antyterrorystycznej*, [w:] „Biuletyn PISM”, nr 87/2002, Warszawa 2002.
6. Górka-Winter B., *Operacja NATO w Afganistanie*, [w:] „Biuletyn PISM”, nr 34/2004, Warszawa 2004.
7. Kaplan R.D., *The Coming Anarchy*, [in:] „Atlantic Monthly” no 2/1994.
8. Kozerański D., *Działania stabilizacyjne – aspekty strategiczne, Konflikty-Interwencje-bezpieczeństwo*, AON, Warszawa 2011.
9. Kozerański D., *Działania wojenne, pokojowe i stabilizacyjne prowadzone w warunkach szczególnych w XX i XXI wieku. Konflikty-doświadczenia-bezpieczeństwo*, Toruń 2007.
10. Modrzejewska-Leśniewska J., *„Afganistan”*, wyd. TRIO, Warszawa 2010.
11. Marszałek M., *Operacje wsparcia pokoju według poglądów NATO*, AON, Warszawa 1999.
12. Słownik terminów z zakresu bezpieczeństwa narodowego, Warszawa 2002.
13. [online]. [dostęp: 20.12.2012]. Dostępny w Internecie: http://pl.wikipedia.org/wiki/Wojna_w_Afganistanie_%282001-%29.

STRONY INTERNETOWE

1. www.isaf.wp.mil.pl
2. www.do.wp.mil.pl
3. www.bbn.gov.pl

SECURITY IN AFGHANISTAN

Summary

In their article the authors present the results of their investigations from the work of the Polish Military Contingent (PMC) in Ghazni. The authors attempt to sum up the work of the PMC in the zone of responsibility and show potential solutions one could use in the future during the

---

¹⁹ UE obiecuje 16 mld dolarów dla Afganistanu, [online]. [dostęp: 25.07.2012]. Dostępny w Internecie: <http://polskieradio.pl>.

preparation of another PMC and in the operations of the Polish Armed Forces in other peace-keeping missions.

Keywords: *ISAF (peacekeeping mission), Polish Military Contingent in Afghanistan, Afghanistan*

NOTY BIOGRAFICZNE

pplk dr Marek PYTEL – jest adiunktem Wydziału Zarządzania Wyższej Szkoły Oficerskiej Wojsk Łądowych we Wrocławiu. W swojej działalności dydaktycznej i naukowej zajmuje się problemami użycia Sił Zbrojnych w działaniach militarnych, a także w działaniach poza granicami kraju. Był uczestnikiem VII zmiany Polskiego Kontyngentu Wojskowego w Afganistanie w 2010 r.

mgr Bożena PYTEL – jest absolwentką prawa Uniwersytetu Śląskiego. W swojej dotychczasowej działalności zajmuje się problemami bezpieczeństwa państwa i przestrzegania prawa podczas prowadzenia konfliktów zbrojnych.